

Regiodagen 2026

Verbind met de keten, versterk je kennis

Eindhoven, Almelo, Leiden
mei/juni 2026

Voorstellen

Sander Olsthoorn
Ketenbureau
i-Sociaal Domein

Thijs de Jong
Ministerie van VWS
DMO

Jan Jaap Janse
Ministerie van VWS
Jeugd

Agenda

1. Welkom

2. Standaardisatie: wat zijn de plannen en waar staan we?

3. In gesprek: input vanuit het veld is heel erg waardevol

4. Wrap-up

Ketenbureau & Standaardisatie

- Doel is om zoveel mogelijk tijd aan zorg en ondersteuning te kunnen besteden
- Dus: zo min mogelijk administratieve lasten
- Standaardisatie is het middel om dat te bereiken
- Uitvoering <-> Beleid
- Gemeenten <-> Zorg-organisaties
- Jeugd <-> Wmo

Voorbeelden

- Contractstandaarden Jeugd & Wmo: zo veel als mogelijk gelijke bepalingen
- Waarom: zo min mogelijk administratieve lasten
- Berichtenverkeer & SAP's
 - Administratieve last lager
 - Meer inzicht in trends en ontwikkelingen, voor nu en voor de toekomst

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Standaardisatie in de praktijk

*Hervormingsagenda Jeugd
Eenheid van Taal Wmo*

Regiodagen Ketenbureau i-Sociaal Domein

Jan Jaap Janse & Andries Daudey

Standaardisatie in de praktijk

Inhoud presentatie

1. Voorgerecht:

Waarom en hoe standaardiseren we in het sociaal domein?

2. Hoofdgerecht:

Standaardisatie vanuit Hervormingsagenda Jeugd

3. Toetje:

Standaardisatie in de Wmo

1. Standaardiseren - waarom?

- In 2015 zijn de Wmo-zorg en de Jeugdzorg gedecentraliseerd
- Beleidsruimte gemeenten belangrijk voor maatwerk aan burgers
- Maar beleidsruimte aan de “achterkant” niet altijd logisch
- Duizenden productcodes, verschillende definities en processen
- Gevolg: hoge administratieve lasten en geen goede data

Gemiddeld zijn sociaal werkers in de Wmo 37 procent van hun tijd kwijt aan administratie- en regeltaken.

Driekwart jeugdzorgmedewerkers denkt aan stoppen vanwege administratiedruk

Uit de cijfers van het CBS blijkt dat werknemers in de jeugdzorg de meeste tijd kwijt zijn aan administratie, zo'n 38 procent. Daarna volgen huisartsen en gezondheidscentra (35,6%),

1. Standaardiseren – met welke opdracht?

- Twee belangrijke rapporten: Hervormingsagenda Jeugd en Houdbaarheidsonderzoek Wmo
- Kern: vrijblijvendheid eraf bij standaardiseren. Eenheid van Taal voor het hele Sociaal Domein.
- Standaardiseren gaat samen, in stappen en per onderdeel.

1. Standaardiseren – welke onderdelen **wel**?

- **Eenheid van taal** op “**sleutelmomenten**” in de inkoop, registratie, declaratie en verantwoording
- **Eén productstructuur** met productcodes en productomschrijvingen
- Zoveel mogelijk **uniforme werk-** en **administratieprocessen**
- **Standaardcontracten, standaard protocollen**
- Mogelijk ook meer **uniforme (kwaliteits)eisen** aan producten
- Vrijblijvendheid eraf: afspraken **wettelijk vastleggen**

1. Standaardiseren– welke onderdelen **niet**?

- Standaardisatie betekent niet het einde van **innovatie**. Ook een nieuwe structuur moet innovatie ondersteunen.
- Geen einde aan **gemeentelijke beleidsruimte**. Lokale beleidsvisie en keuzes w.b.t. inrichting zorgstelsel blijven bestaan.
- Bij (regionale) Jeugdproducten gaan **tarieven** meer naar elkaar toe, maar worden **niet 100% gelijk**.
- In de Wmo is **geen voornemen tot tariefstandaardisatie**. Landelijke randvoorwaarden mogelijk wel beter door middel van technische toepassing.
- **Cliëntgebonden maatwerk** blijft mogelijk, daar zal ook binnen gestandaardiseerde productstructuur betaaltitels voor komen/blijven.
- **Techniek van gegevensuitwisseling** wordt parallel gemoderniseerd, maar staat op zichzelf los van inhoudelijke standaardisatie.

2. Standaardisatie in de Hervormingsagenda Jeugd

Tekst HA 2.7:

*"We zetten in op een **landelijke, niet-vrijblijvende en vergaande standaardisatie** van contracten, contractmanagement, bekostiging (naar landelijke tarieven) en verantwoordingswijze.*

*Deze standaardisatie geldt in eerste instantie voor alle vormen van zorg voor jeugdigen die gemeenten onder het wetsvoorstel 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' op **regionaal of landelijk niveau moeten inkopen** en organiseren.*

*Deze standaarden worden (uiteindelijk) ook **vastgelegd in wet- en regelgeving inclusief afspraken over onderhoud en toezicht.**"*

Twee doelen:

- Veel **minder administratieve lasten**
- Meer **uniforme data** uit het primaire proces (berichtenverkeer)

Reikwijdte

Jeugdhulp steviger
verbinden aan
aanpalende domeinen

Stevige lokale teams
en toegang

Terugdringen
residentiële jeugdhulp

Kwaliteitsverbetering
en blijvend leren

Organisatie en inkoop van
specialistische jeugdzorg

Verminderen
administratieve lasten en
negatieve effecten
marktwerking

Data en monitoring

Financieringssystematiek

Standaardiseren kan alleen samen

Samenstelling programmteam Standaardisatie:

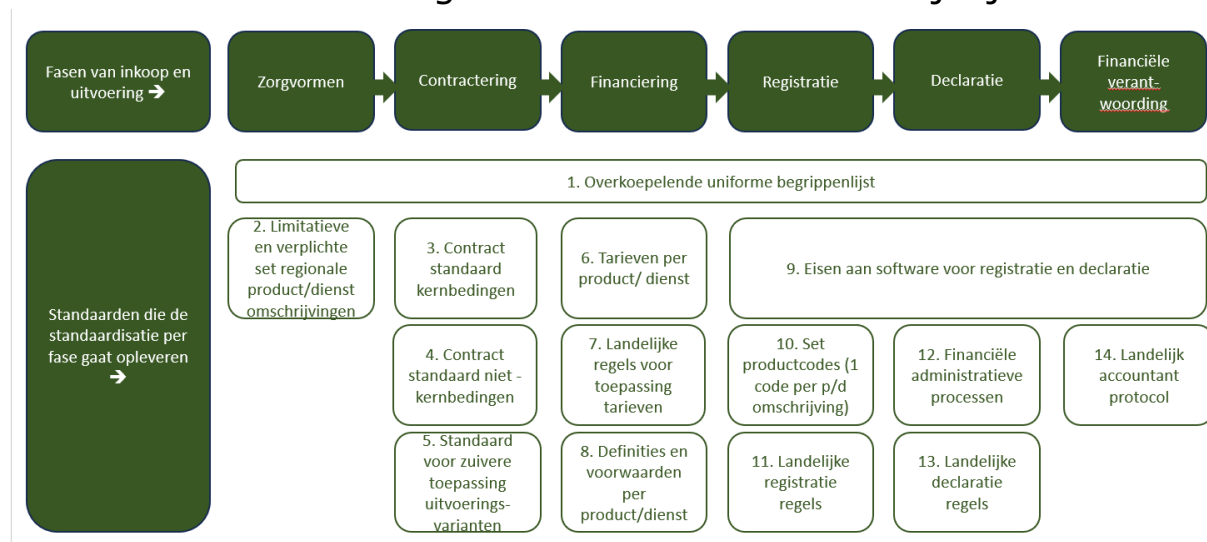
- Kernteam: gemeenten (VNG), aanbieders (JZN, N GGZ, VGN), Rijk (JenV, VWS)
- Experts: Ketenbureau, Zorginstituut, NZa, Fizi
- Klankbordgroep: professionals, cliënten
- Projecten met experts van jeugdzorgaanbieders, gemeenten, ICT-leveranciers etc.
- Aansturing via governance Hervormingsagenda

Programma bestaat uit vier lijnen:

- Programmalijn 1: Ontwikkelen standaarden
- Programmalijn 2: Randvoorwaarden en versnellingen
- Programmalijn 3: Communicatie en implementatie
- Programmalijn 4: Structurele borging van standaarden in contracten en regelgeving

Waar werken we naartoe bij Jeugd?

- Eén set aan **uniform gedefinieerde producten** voor gespecialiseerde jeugdzorg
- Eén set aan **regels** voor registratie, declaratie en verantwoording
- Uiteindelijk **tariefregulering** (bijvoorbeeld bandbreedtetarieven)
- **Formaliseren** van regels: anders dan nu niet vrijblijvend!

Scope van de standaardisatie Jeugd

Wet Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg aangenomen

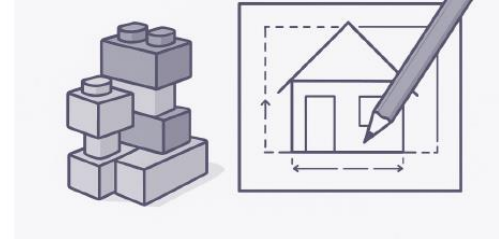
- Onderdeel: verplicht regionaal samenwerken
 - 41 verplichte regio's
 - Specialistische jeugdzorg regionaal inkopen
 - Amvb zorgvormen

Amvb zorgvormen

- jeugdhulp met verblijf;
- pleegzorg;
- multidisciplinaire specialistische jeugdhulp (waaronder gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg) in verband met meervoudige of complexe problemen;
- jeugdhulp die wordt verleend door een forensisch jeugdhulpaanbieder;
- jeugdhulp in verband met een zintuiglijke beperking;
- crisisjeugdhulp;
- multidisciplinaire jeugdhulp bestaande uit dagbehandeling in groepsverband;
- jeugdhulp bestaande uit hoogspecialistische geestelijke gezondheidszorg;
- specialistische jeugdhulp in verband met seksueel misbruik, geweld in afhankelijkheidsrelaties of eerdergerelateerd geweld; en
- jeugdhulp in verband met ernstige problemen op het gebied van onzindelijkheid.

Stap 1: Productstandaardisatie

- We willen van ca. 4.000 producten naar **één landelijke set** die de Amvb zorgvormen dekt
- Landelijke set heeft **uniform gedefinieerde productbeschrijvingen**
- **Elke zorgvraag is anders**, ieder kind heeft iets anders nodig
- Daarom producten die je kan **combineren**
- Producten moeten **kostenhomogeen** zijn, zodat je een passend tarief kan maken
- Producten moeten **herkenbaar** zijn voor professional en cliënt
- **Administratieve lasten** moeten zo laag mogelijk
- Geschikt voor **inspanningsgericht**, informatie te combineren met output- en taakgericht

Bouwtekening nieuwe productstructuur

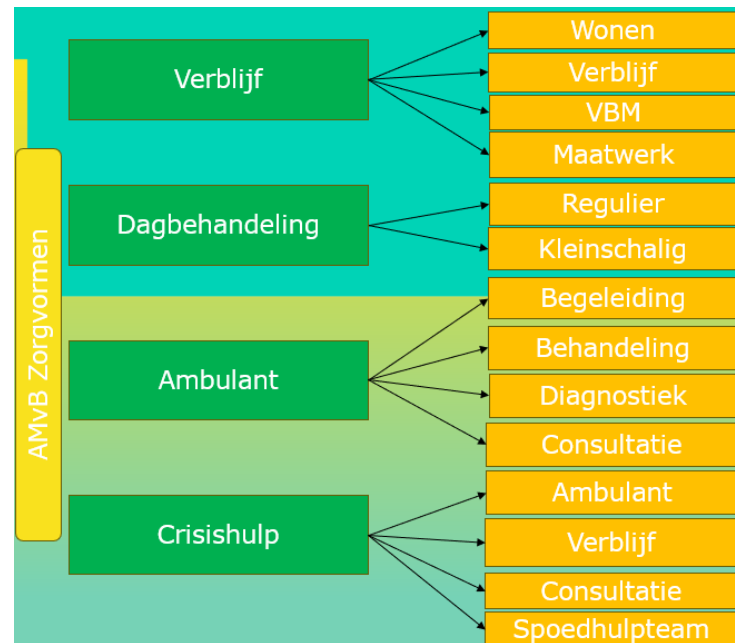
- Verkenning door Onderzoeksbureau & Van de Laar
- Input door experts van gemeenten en aanbieders, ca. 150 deelnemers
- Conclusie: het is mogelijk dit soort producten te maken!

Voorstel:

- 4 productclusters
- 15 productgroepen
- Circa 150 producten

Vervolgstappen:

- Ontwerp producten (*codes + functionele beschrijvingen*)
- Registratieregels opstellen
- Juridisch inregelen
- Technisch inregelen

Standaardisatie van Data & monitoring

- Rapport A-Insights: databehoeften in kaart
- Doel standaardisatie is **terugbrengen administratieve lasten**
- Veel administratieve lasten komen door **uitvragen gemeenten**
- Vier uitvragen die veel tijd kosten en te standaardiseren zijn:
 - ☐ Kostprijsonderzoek: gaan we uniformeren zodat uitvragen hetzelfde worden
 - ☐ Wachttijden: definities gaan we uniformeren
 - ☐ Productiedata: door standaardisatie straks minder/niet nodig.
 - ☐ Kwaliteitsgegevens: loopt mee in traject kwaliteitskaders van de Hervormingsagenda

Wat loopt er nu? (1)

- Opstellen kostentool (o.l.v. AEPB/PPRC – afgerond)
 - Hoe kan je kosten uniform meten?
 - Tool is opgeleverd
 - Volgende stap: zorgen dat iedereen het gebruikt
- Opstellen verblijfsproducten (o.l.v. PT - lopend):
 - Hoeveel producten?
 - Wat onderscheidt deze producten?
 - Wat zijn doelgroepen, leveringseisen, declaratie-eenheden etc.
- Onderzoek wachttijden (o.l.v. &Van de Laar - lopend)
 - Wat zijn definities van aanmelddatum, startdatum etc.
 - Tot welke wachttijddefinities leidt dit?
 - Hoe gaan we dit meten en inbouwen?

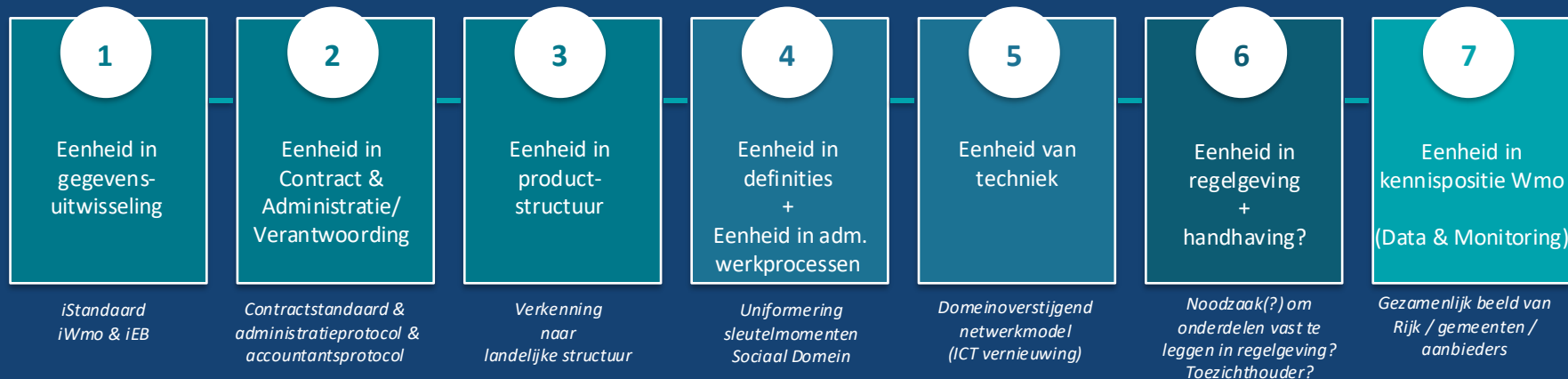
Wat loopt er nu? (2)

- Onderzoek administratieve lasten (o.l.v. AEF, gaat van start)
 - Wat is de huidige situatie?
 - Hoe kan je administratieve lasten terugkerend meten?
 - Welke standaardisatie heeft het meest effect?
- Onderzoek taakgerichte uitvoeringsvariant (o.l.v. A-INSIGHTS, gaat van start)
 - Hoe wordt berichtenverkeer, uitvragen etc. gebruikt in de taakgerichte variant?
 - Wat verklaart de verschillen?
 - Vervolg: komen tot uniforme registratie-eisen aan de taakgerichte uitvoeringsvariant
- Onderzoek relatie product en toewijzing (moet nog starten)
 - Ontstaan er administratieve problemen met de toewijzing als we producten standaardiseren?
 - Moeten de toewijzingen ook worden gestandaardiseerd?
 - Wat betekent dit voor de beschikking?

3. Standaardisatie in de Wmo 2015

- Grotendeels vergelijkbaar met Jeugd, betrokken bij elkaar
- IZA/AZWA + houdbaarheidsonderzoek Wmo 2015
- Eenheid van Taal & Techniek
- De 7 stappen naar standaardisatie

Eenheid van Taal: de 7 stappen naar meer standaardisatie in de Wmo

Tot slot...

- Standaardiseren van het Sociaal Domein doen we **samen** (geen Haags feestje)
- Verschillen zijn nu heel groot, dus vraagt een lange adem
- Er **blijven verschillen** en beleidsruimte (maar meer gericht).
- Alles technisch en juridisch in orde krijgen **kost tijd**. We zijn nog een aantal jaar bezig.
- Standaardiseren betekent ook **afscheid** nemen

“Je kan niet standaardiseren,
als je alleen jouw manier wilt”

Wil je helpen standaardiseren?

- We maken de standaarden samen met experts van o.a. jeugdzorg- en Wmo-aanbieders, gemeenten en ICT-leveranciers.
- Concrete projecten Jeugd:
 - Uniforme definitie wachttijden (traject o.l.v. bureau & Van de Laar)
 - Uniforme meting administratieve lasten (start binnenkort o.l.v. bureau AEF)
 - Ontwikkelen verblijfsproducten (start binnenkort, gezinshuiszorg al in referentie)
 - Onderzoek naar taakgerichte uitvoeringsvariant (start binnenkort)
- Concrete projecten Wmo:
 - Ontwikkelen productstructuur (start later in 2026)

Interesse? Meld je even via jj.janse@minvws.nl of ts.d.jong@minvws.nl!

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Standaardisatie in de praktijk

*Hervormingsagenda Jeugd
Eenheid van Taal Wmo*

INPUT UIT DE ZAAL?

Regiodagen Ketenbureau i-Sociaal Domein

Jan Jaap Janse & Andries Daudey

Wrap-up

- Input nemen we (KB en VWS) mee
- Heb je nog vragen? Kom langs tijdens de lunch en het netwerk-deel
- Anders:
 - jj.janse@minvws.nl
 - ah.daudey@minvws.nl
 - Sander.Olsthoorn@i-sociaaldomein.nl

Relevante links

- › [Hervormingsagenda Jeugd 2023 - 2028 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)
- › [Houdbaarheidsonderzoek Wmo 2015: keuzes nodig voor beschikbaarheid en toegankelijkheid van maatschappelijke ondersteuning | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)
- › [De productstructuur als stevig fundament | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)
- › [Databehoeften in kaart | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)
- › [Nieuw plan standaardisatie jeugdzorg | VNG](#)

Wil je meedenken?

- › [Standaardisatie van specialistische zorgvormen | voor Jeugd & Gezin](#)
- › Meld je bij je eigen brancheorganisatie (VNG, VGN, N GGZ, JZN)
- › Of via [**voorjeugdengезin@minvws.nl**](mailto:voorjeugdengезin@minvws.nl)